

Mistä tiedän, onko tieto luotettavaa? – Tiedon luotettavuuden arviointi

Eveliina Korpela

Kuka on tiedon julkaisija?

- Onko lähde luotettavana pidetty tietolähde? (*Valvira, uutistoimisto, YLE, THL, yliopisto...*)
- Onko lähde kaupallinen? (*MTV, Fazer, H&M...*)
- Onko lähde aatteellinen yhteisö? (*Poliittinen puolue, uskonnollinen yhteisö...*)

Mitkä ovat julkaisijan motiivit?

Pitääkö tieto paikkansa?

- Miten tieto osoitetaan todeksi?
- Miten väitteet perustellaan? Tosiasioilla, omilla havainnoilla, tutkimuksilla, esimerkkitapauksilla?
- Millaisia tutkimuksia referoidaan?
- Perustellaanko vain omilla havainnoilla?
- Perustellaanko vain muutamalla esimerkkitapauksella? Voidaanko tapaukset yleistää?

Luotettavia lähteitä ovat tieteelliset artikkelit

- Tieteellisen tutkimuksen voi toistaa: tulokset eivät riipu tutkimuksen tekijästä.
- Tieteellisessä tutkimuksessa tärkeää on tiedon testaaminen ja väärin oletusten korjaaminen.
- Tieteellisessä tutkimuksessa lähtökohdat kerrotaan avoimesti. (Esim. Miten tutkimus on tehty, mihin pyritään, kuka rahoittaa tutkimuksen?)
- Tieteellisessä tutkimuksessa pyritään objektiivisuuteen.

Vertaisarvioitu-tunnus kertoo, että lähde on käynyt läpi tieteellisen arviointiprosessin

Mitä eroa on filosofian väitöskirjalla ja lukion filosofian oppikirjalla?

Tiedon tuoreus (= uutuus)

- Milloin tieto on julkaistu?
- Onko uudempaa tietoa saatavilla?

Onko tieto objektiivista?

- Mainitaanko vastakkaisia tietoja? Miksi? Miksi ei?
- Esitelläänkö asiasta eri puolia ja eri näkökulmia?
- Millaisia lähteitä kirjoittaja käyttää?
- Onko lähteisiin viitattu selkeästi?
- Miten väitteet voi tarkistaa?

©2023 Eveliina Korpela (Metropolia AMK)

Tiedon luotettavuuden arviointi -opetusmateriaali, kesäkuu 2023, jonka tekijä on Eveliina Korpela (Metropolia AMK), on lisensoitu [Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä](#). Materiaali on saatavilla osoitteessa [Kielibuusti.fi](https://kielibuusti.fi).